

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “การให้ความสำคัญเรื่องการเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัยของข้าราชการและลูกจ้างประจำ กรมชลประทานสามเสนและปากเกร็ด” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัย ปัญหาและอุปสรรคในการเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัยของข้าราชการและลูกจ้างประจำ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงระหว่างวันที่ 19-26 พฤษภาคม 2552 จากข้าราชการและลูกจ้างประจำสังกัดกรมชลประทาน สามเสน และกรมชลประทานปากเกร็ดที่อาศัยอยู่ในบ้านพักสวัสดิการของกรมชลประทานประเภทบ้าน ต.,จ. จำนวนทั้งสิ้น 277 คน ใช้แบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบความเชื่อมั่นแล้วเป็นเครื่องมือ มีผู้ตอบแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 273 คน คิดเป็นร้อยละ 98.56 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อหาค่าสถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test ค่าไคสแควร์ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผลการศึกษารูปได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของข้าราชการและลูกจ้างประจำ

ข้าราชการและลูกจ้างประจำ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 70.3 มากกว่าครึ่งมีอายุ 47 ปีขึ้นไป ร้อยละ 56.00 สมรสแล้ว ร้อยละ 76.9 มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6)/ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) มากที่สุด ผู้ที่มีภาระหนี้สินอยู่ระหว่าง 50,001-500,000 บาท มีร้อยละ 37.4 มากกว่าครึ่งไม่มีเงินออม ร้อยละ 59.3 ผู้ที่มีภาระหนี้สินต่อเดือนไม่เกิน 5,000 บาท มีร้อยละ 29.7 ส่วนผู้ที่มีค่าใช้จ่ายในครัวเรือนต่อเดือน 10,001-20,000 บาท มีร้อยละ 50.5 มากกว่าครึ่งคือร้อยละ 57.1 ไม่มีรายได้พิเศษ

2. ข้อมูลด้านงานของข้าราชการและลูกจ้างประจำ

ข้าราชการและลูกจ้างประจำ มีอายุราชการน้อยกว่า 21 ปี และ 21 ปีขึ้นไป ในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน ร้อยละ 49.5 และ 50.5 ตามลำดับ อยู่ในตำแหน่งงานงานบริหาร และงานช่าง เกษตร ครู โรงพยาบาล ในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน ร้อยละ 50.2 และ 49.8 ตามลำดับ ส่วนใหญ่ ร้อยละ 78.4 มีเงินเดือนอยู่ระหว่าง 10,001-20,000 บาท

3. การให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัย

3.1 ด้านเศรษฐกิจ

ข้าราชการและลูกจ้างประจำ ให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัยในด้านเศรษฐกิจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.76 โดยมีรายละเอียดสรุป ดังนี้

ข้าราชการและลูกจ้างประจำให้ความสำคัญกับเงื่อนไขในการกู้ยืมเหมาะสมในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 3.95

ข้าราชการและลูกจ้างประจำให้ความสำคัญกับอัตราดอกเบี้ยมีความเป็นธรรมในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.89

ข้าราชการและลูกจ้างประจำให้ความสำคัญกับความสะดวกในการติดต่อขอกู้เงินในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.88

ข้าราชการและลูกจ้างประจำให้ความสำคัญกับความเข้าใจในเงื่อนไขกู้และข้อจำกัดในการกู้เงินเพื่อที่อยู่อาศัยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.82

ข้าราชการและลูกจ้างประจำให้ความสำคัญกับสถาบันการเงินมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เรื่องการกู้เงินเพื่อที่อยู่อาศัยอย่างเพียงพอในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.74

ข้าราชการและลูกจ้างประจำให้ความสำคัญกับมีเงินออมไว้ในระยะเวลาหนึ่งเพื่อที่อยู่อาศัย เช่น ซื้อที่อยู่อาศัย ช่อมแซมที่อยู่อาศัยในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.12

3.2 ด้านสังคม

ข้าราชการและลูกจ้างประจำ ให้ความสำคัญเรื่องการเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัยในด้านสังคมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.77 โดยมีรายละเอียดสรุป ดังนี้

ข้าราชการและลูกจ้างประจำให้ความสำคัญกับที่อยู่อาศัยตั้งอยู่ในทำเลที่สะดวกในการเดินทางติดต่อกับครอบครัว/ญาติ/เพื่อนในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.00

ข้าราชการและลูกจ้างประจำให้ความสำคัญกับการมีเพื่อนบ้านใกล้เคียงที่ดีในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.90

ข้าราชการและลูกจ้างประจำให้ความสำคัญกับสภาพภาพทางสังคมของเพื่อนบ้านดีในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.88

ข้าราชการและลูกจ้างประจำให้ความสำคัญกับการมีกิจกรรมในชุมชนที่ที่อยู่อาศัยตั้งอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.31

3.3 ด้านสิ่งแวดล้อม

ข้าราชการและลูกจ้างประจำ ให้ความสำคัญในระดับมากกับเรื่องการเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัยในด้านสิ่งแวดล้อม โดยมีรายละเอียดสรุป ดังนี้

ข้าราชการและลูกจ้างประจำให้ความสำคัญกับชุมชนมีความปลอดภัยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.02

ข้าราชการและลูกจ้างประจำให้ความสำคัญกับความสะดวกในการเดินทางไปสถานที่ต่าง ๆ เช่น โรงพยาบาล สนามกีฬา ห้างสรรพสินค้าในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.01

ข้าราชการและลูกจ้างประจำให้ความสำคัญกับที่อยู่อาศัยตั้งอยู่ในบริเวณสิ่งแวดล้อมที่ดีห่างไกลมลพิษในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.96

ข้าราชการและลูกจ้างประจำให้ความสำคัญกับชุมชนมีระบบการจัดการด้านความปลอดภัยดีในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.85

ข้าราชการและลูกจ้างประจำให้ความสำคัญกับลักษณะของที่อยู่อาศัยมีความปลอดภัยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.83

ข้าราชการและลูกจ้างประจำให้ความสำคัญกับสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณูปโภคที่ครบครันในบริเวณที่อยู่อาศัยตั้งอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.81

ข้าราชการและลูกจ้างประจำให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมบริเวณชุมชนที่อยู่อาศัยตั้งอยู่มีความสะอาดเรียบร้อยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.75

ข้าราชการและลูกจ้างประจำให้ความสำคัญกับลักษณะที่อยู่อาศัยมีความสวยงามในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.48

ข้าราชการและลูกจ้างประจำให้ความสำคัญกับขนาดของที่อยู่อาศัยเหมาะสมกับกิจกรรมและงานอดิเรกในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.48

โดยสรุป ข้าราชการและลูกจ้างประจำให้ความสำคัญเรื่องการเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัยในด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.80 รองลงมาให้ความสำคัญกับ

ด้านสังคมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.77 และให้ความสำคัญกับด้านเศรษฐกิจในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.76 โดยภาพรวมข้าราชการและลูกจ้างประจำให้ความสำคัญเรื่องการเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัยในระดับมาก 3.78

4. ปัญหาและอุปสรรคเรื่องการเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัย

ข้าราชการและลูกจ้างประจำ ร้อยละ 84.3 มีปัญหาและอุปสรรคเรื่องการเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัยเรื่องภาระหนี้สิน

ข้าราชการและลูกจ้างประจำ ร้อยละ 76.9 มีปัญหาและอุปสรรคเรื่องการเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัยเรื่องการกู้ยืมเงิน

ข้าราชการและลูกจ้างประจำ ร้อยละ 73.6 มีปัญหาและอุปสรรคเรื่องการเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัยเรื่องการเข้าถึงข้อมูลที่อยู่อาศัย

ข้าราชการและลูกจ้างประจำร้อยละ 68.5 มีปัญหาและอุปสรรคเรื่องการเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัยเรื่องการการเดินทาง

ข้าราชการและลูกจ้างประจำ ร้อยละ 64.5 มีปัญหาและอุปสรรคเรื่องการเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัยเรื่องปัญหาเรื่องสุขภาพ

5. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการให้ความสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน

ข้าราชการและลูกจ้างประจำคาดหวังว่าจะได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐบาลที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

5.1 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย

- สถาบันการเงินควรอนุมัติสินเชื่อเงินกู้เพื่อที่อยู่อาศัย 100% คิดอัตราดอกเบี้ยต่ำ ระยะเวลาการผ่อนนาน อัตราการผ่อนชำระต่อเดือนถูกประมาณ 5,000 บาทต่อเดือน (32 คน)

- จัดโครงการบ้านเอื้ออาทรของกรมชลประทาน ที่มีสิ่งแวดล้อมดี มีความปลอดภัย การเดินทางมาทำงานสะดวกโดยให้สิทธิข้าราชการและลูกจ้างประจำกรมชลประทาน ก่อน (19 คน)

- เผยแพร่ข้อมูลที่อยู่อาศัยที่ครบถ้วนและถูกต้อง (2 คน)

- หาพื้นที่ว่างมาแบ่งเป็นแปลงย่อยให้ซื้อเพื่อก่อสร้างที่อยู่อาศัย (2 คน)

- มีสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยและที่อยู่อาศัยหลังเกษียณมากกว่าในปัจจุบัน (2 คน)
- รัฐบาลมีสวัสดิการช่วยเหลือค่าผ่อนที่อยู่อาศัยต่อเดือนโดยให้อัตราช่วยเหลือ

ตามอายุ (1 คน)

5.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเรื่องอื่นที่เกี่ยวข้องกับการมีที่อยู่อาศัย

- ควรเพิ่มรายได้ข้าราชการและลูกจ้างประจำที่มีรายได้น้อย (3 คน)
- ควรช่วยเหลือเรื่องการปลดหนี้ของข้าราชการและลูกจ้างประจำกรมชลประทาน

(3 คน)

6. การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยและการหาความสัมพันธ์

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างปัจจัยด้านข้อมูลทั่วไป ปัจจัยด้านงาน กับการให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมปรากฏผลดังนี้

6.1 ปัจจัยข้อมูลทั่วไป ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการให้ความสำคัญเรื่องการเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัย ได้แก่ อายุ และ ระดับการศึกษา

อายุมีความสัมพันธ์กับการให้ความสำคัญเรื่องการเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัยในด้านสิ่งแวดล้อม

ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับ การให้ความสำคัญเรื่องการเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัยในด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม

6.2 ตัวแปรที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการให้ความสำคัญเรื่องการเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัย ได้แก่ เพศ และ สถานภาพสมรส

6.3 ปัจจัยด้านงาน ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการให้ความสำคัญเรื่องการเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัย ได้แก่ อายุราชการ และ ตำแหน่งงาน

อายุราชการ มีความสัมพันธ์กับการให้ความสำคัญเรื่องการเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัยในด้านสิ่งแวดล้อม

ตำแหน่งงานมีความสัมพันธ์กับการให้ความสำคัญเรื่องการเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัยในด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม

6.4 ตัวแปรที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการให้ความสำคัญเรื่องการเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัย ได้แก่ รายได้

6.5 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านข้อมูลทั่วไปกับปัญหาและอุปสรรคเรื่องการเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัย ผลการพิสูจน์สมมติฐานปรากฏผลว่า

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับปัญหาและอุปสรรคเรื่องการเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัย ได้แก่ อายุ มีความสัมพันธ์กับปัญหาและอุปสรรคด้านการเข้าถึงข้อมูลที่อยู่อาศัย ส่วนตัวแปรที่ไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาและอุปสรรคเรื่องการเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัย ได้แก่ เพศ การศึกษา และ สถานะภาพสมรส

6.6 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านงาน กับปัญหาและอุปสรรคเรื่องการเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัยผลการพิสูจน์สมมติฐานปรากฏผลว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับปัญหาและอุปสรรคเรื่องการเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัย ได้แก่ ตำแหน่งงาน มีความสัมพันธ์กับปัญหาและอุปสรรคด้านการเข้าถึงข้อมูลที่อยู่อาศัย ส่วนตัวแปรที่ไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาและอุปสรรคเรื่องการเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัย ได้แก่ รายได้ และ อายุราชการ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะต่อผู้เกี่ยวข้องเพื่อให้ข้าราชการและลูกจ้างประจำมีการเตรียมความพร้อมเพื่อมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และกรมชลประทาน ควรดำเนินการดังนี้

1. มาตรการส่งเสริมการเรียนรู้ของข้าราชการและลูกจ้างประจำเรื่องที่อยู่อาศัยสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง และทัศนคติอันดีในการเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัย เพื่อกระตุ้นการให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมเรื่องที่อยู่อาศัยซึ่งมีในระดับมากอยู่แล้วไม่ให้ลดระดับลงไป และส่งเสริมให้กลุ่มซึ่งให้ความสำคัญในระดับปานกลางพัฒนาไปสู่ระดับมาก โดยควรดำเนินการดังนี้

1.1 จัดอบรมหลักสูตรสิทธิผู้บริโภคที่เกี่ยวกับการซื้อที่อยู่อาศัย เช่น ลักษณะที่อยู่อาศัยแบบต่าง ๆ ที่มีพื้นที่การใช้สอยแตกต่างกัน ขั้นตอนในการก่อสร้าง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้างและผังเมือง สิทธิผู้บริโภค โดยมีกลุ่มเป้าหมายหลักคือข้าราชการและข้าราชการและลูกจ้างประจำที่อยู่ในตำแหน่งงานบริหาร

1.2 จัดอบรมหลักสูตรเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัยก่อนการเกษียณอายุสำหรับข้าราชการและลูกจ้างประจำตั้งแต่เริ่มเข้ารับราชการ และจัดอบรมอย่างต่อเนื่อง

ปรับเปลี่ยนหลักสูตรไปตามวัยหรืออายุราชการ เช่น จัดอบรมเรื่องสภาพแวดล้อมกับสุขภาพ สุขภาพกายและสุขภาพจิตหลังเกษียณอายุราชการ อุบัติเหตุในผู้สูงอายุ เพื่อสร้างทัศนคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเกษียณอายุราชการ ส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวหลังเกษียณอายุราชการที่ดี

1.3 จัดอบรมหลักสูตรเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสาร เช่น การใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูล โดยมีกลุ่มเป้าหมายหลักเป็นข้าราชการและลูกจ้างประจำที่มีอายุมากกว่า 47 ปี โดยมีการอบรมอย่างละเอียดตั้งแต่เริ่มต้นการใช้งานคอมพิวเตอร์ การสืบค้นข้อมูลในระบบอินเทอร์เน็ต

1.4 การจัดทำบอร์ดให้ความรู้ เอกสาร วารสาร อินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ของกรมชลประทาน ที่ให้ความรู้เรื่องที่อยู่อาศัย เช่น อัตราดอกเบี้ยที่เปลี่ยนแปลง ราคาวัสดุก่อสร้างปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต สวัสดิการเรื่องที่อยู่อาศัยใหม่ โครงการบ้านจัดสรรใหม่ที่น่าสนใจ หรือบ้านมือสองที่มีราคาเป็นธรรมและอยู่ไม่ไกลที่ทำงาน เปรียบเทียบอัตราดอกเบี้ยวงเงินกู้ของสถาบันการเงินและแนวโน้มในอนาคต เป็นต้น เพื่อให้ความรู้ กระตุ้นให้การให้ความสำคัญเรื่อง การเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัยให้อยู่ในระดับมากต่อไป

1.5 จัดโครงการให้คำปรึกษากับข้าราชการและลูกจ้างประจำเรื่องที่อยู่อาศัย ตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงในการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลเรื่องที่อยู่อาศัยที่ครอบคลุมสมบูรณ์ ทั้งที่อยู่อาศัยที่ก่อสร้างใหม่ ที่อยู่อาศัยมือสอง โดยเชื่อมโยงข้อมูลจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องจัดหาสถานที่ หมายเลขโทรศัพท์ หรือพื้นที่ในเว็บไซต์เพื่อรับฟังปัญหา และให้คำปรึกษาแนะนำที่เหมาะสม เช่น บางโครงการการแนะนำคนรู้จักซื้อที่อยู่อาศัยในโครงการเดียวกันจะได้รับส่วนลดเพิ่มขึ้นโดยประสานงานกับธนาคารพาณิชย์ และประสานงานกับโครงการหมู่บ้านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมบังคับคดี เพื่อสนับสนุนวิทยากรมาให้ความรู้ และรายละเอียดโครงการ

2. มาตรการการส่งเสริมความต้องการการมีที่อยู่อาศัยของข้าราชการและลูกจ้างประจำ เพื่อจูงใจให้ข้าราชการและลูกจ้างประจำมีความต้องการมีที่อยู่อาศัยของตนเอง และเพิ่มความสามารถในการซื้อที่อยู่อาศัยของตนเอง ควรดำเนินการดังนี้

2.1 จัดโครงการสวัสดิการเพื่อที่อยู่อาศัยโดยช่วยเหลือค่าดอกเบี้ยเงินกู้เพื่อที่อยู่อาศัยหลังแรก เพื่อซื้อที่ดินเพื่อปลูกสร้างที่อยู่อาศัยหรือเพื่อชำระหนี้ค่าที่อยู่อาศัยที่ยังค้างชำระ โดยกรมชลประทานออกเงินสมทบให้ส่วนหนึ่ง ตามอัตราที่กำหนดจนเกษียณอายุราชการ เพื่อ

จูงใจให้มีความต้องการมีที่อยู่อาศัยของตนเองตั้งแต่อายุราชการยังน้อย หรือจนกว่าจะผ่อนชำระหมด

2.2 ประสานงานกับการเคหะแห่งชาติ เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดโครงการบ้านเอื้ออาทรเพื่อข้าราชการและลูกจ้างประจำกรมชลประทานโดยเฉพาะ ที่มีทำเลที่ตั้งอยู่ใกล้ที่ทำงานหรือเดินทางมาทำงานสะดวก หรือหากอยู่ไกลที่ทำงานหรือเดินทางไม่สะดวก ควรจัดให้มีสวัสดิการรับส่งจากที่พักอาศัยมาที่ทำงาน มีการออกแบบแปลนบ้านที่หลากหลาย และสามารถเลือกแบบบ้านที่เหมาะสมกับสภาพร่างกาย รายได้ ธรรมเนียมและกิจกรรมอดิเรกของแต่ละคนได้ การใช้วัสดุอุปกรณ์การก่อสร้างที่มีคุณภาพได้มาตรฐานเหมาะสมกับราคาสภาพตรวจสอบได้

2.3 ควรจัดสวัสดิการจูงใจให้ข้าราชการและลูกจ้างประจำมีการออมเงินระยะยาวเพื่อที่อยู่อาศัย เช่น ตั้งกองทุนเพื่อที่อยู่อาศัยส่งเสริมให้มีการออมเงินเพื่อที่อยู่อาศัยระยะยาวโดยข้าราชการและลูกจ้างประจำออมส่วนหนึ่งกรมชลประทานสมทบส่วนหนึ่ง เป็นอัตราก้าวหน้าหากมีการออมเงินมากก็จะได้เงินสมทบมากขึ้นตามสัดส่วนที่กำหนด

2.4 ควรจัดให้มีการออมเงินเพื่อที่อยู่อาศัยทางอ้อมภาคบังคับ เช่น จัดเก็บค่าอาคารสถานที่แบบอัตราก้าวหน้าตามระยะเวลาการอาศัยอยู่ในบ้านพักสวัสดิการหากอาศัยอยู่เป็นระยะเวลานานก็ต้องจ่ายค่าอาคารสถานที่มากขึ้นตามอัตราที่กำหนด แล้วนำเงินที่เก็บได้ไปสะสมเป็นเงินออมเพื่อที่อยู่อาศัยและจ่ายคืนหลังเกษียณอายุราชการ หรือมีความประสงค์ที่จะออกจากบ้านพักสวัสดิการเพื่อนำไปเป็นเงินต้นในการดาวน์บ้านหรือค่าธรรมเนียมธนาคาร

3. มาตรการเพื่อลดภาระหนี้สินของข้าราชการและลูกจ้างประจำ ควรดำเนินการดังนี้

3.1 จัดฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นที่ต่อยอดความรู้จากงานประจำที่เกี่ยวข้อง เช่น งานซ่อมแซมบ้าน งานทาสีบ้าน งานซ่อมท่อประปา การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร การปลูกผักปลอดสารพิษ แผนกลยุทธ์ทางการตลาด กลยุทธ์การสร้างแบรนด์ เป็นต้น

3.2 สนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มหรือจัดตั้งเป็นสหกรณ์ มีการเลือกคณะกรรมการสหกรณ์มาดูแลให้สมาชิกได้ช่วยเหลือกันเองอย่างเป็นระบบ เพิ่มความสามารถในการเจรจาต่อรองเรื่องราคาวัตถุดิบ เพื่อสร้างความเข้มแข็งของกลุ่ม

3.3 จัดกิจกรรมโครงการตลาดนัดสินค้าให้ข้าราชการและลูกจ้างประจำได้นำสินค้าที่ผลิตมาขายกันเองในช่วงเช้า ช่วงพักกลางวัน หรือหลังเลิกงาน

3.4 สนับสนุนให้มีการออกร้านขายสินค้าและบริการของกลุ่มข้าราชการและลูกจ้างประจำในงานออกร้านที่หน่วยงานราชการจัดขึ้น

3.5 จัดโครงการขายสินค้าอุปโภคบริโภคในราคาประหยัด เพื่อช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายที่ให้ข้าราชการและลูกจ้างประจำ เช่น ขอความร่วมมือกับกระทรวงพาณิชย์ให้จัดโครงการธงฟ้าราคาประหยัดในบริเวณกรมชลประทานให้บริการข้าราชการและลูกจ้างประจำและประชาชนในละแวกใกล้เคียงได้

3.6 จัดอบรมหลักสูตรการวางแผนทางการเงิน การบริหารจัดการภาระหนี้สินในปัจจุบัน

3.7 จัดโครงการให้คำปรึกษากับข้าราชการและลูกจ้างประจำเรื่องการเงิน การจัดการหนี้สิน จัดหาสถานที่ หมายเลขโทรศัพท์ หรือพื้นที่ในเว็บไซต์เพื่อรับปัญหา และให้คำปรึกษาแนะนำที่เหมาะสม

ข้าราชการและลูกจ้างประจำกรมชลประทาน ควรดำเนินการดังนี้

1. ประกอบอาชีพเสริมนอกเวลาราชการเพื่อมีรายได้เพิ่มขึ้นจากรายได้ประจำ
2. จัดตั้งกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ด้านที่อยู่อาศัย ช่วยเหลือกันระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม และเพื่อเป็นตัวแทนในการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
3. จัดทำแผนการเงินในครัวเรือนต่อเดือน ลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น
4. ศึกษาติดตามข้อมูลเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยในด้านอยู่เสมอ เช่น การกู้เงิน การก่อสร้างโครงการก่อสร้าง แนวโน้มอัตราดอกเบี้ย เป็นต้น
5. แบ่งรายได้ส่วนหนึ่งเป็นเงินออมเพื่อที่อยู่อาศัยระยะยาว

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับความต้องการในการย้ายที่อยู่อาศัยของข้าราชการและลูกจ้างประจำกรมชลประทาน
2. ควรศึกษาควรศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัยของข้าราชการและลูกจ้างประจำกรมชลประทาน
3. ควรศึกษาปัจจัยที่ทำให้เกิดหนี้สินของข้าราชการและลูกจ้างประจำกรมชลประทาน